ARVEN

Nr 94
1/2012
32. årgang
ISSN 0800-2347

ARVEN - *Meldingsblad for Sannidal Historielag*

Glimt fra Sannidal pleiehjem 1956-57

Utenfor pleiehjemmet. Bak står (f.v.) Andrea Danielsen, Hildur Vrålstad (Wehus), Thyra Sundbø Gundersen. Foran sitter (f.v.) Tomine Tangane, Abraham Lønne, Ola Thors.

SIDE 2 og 3 ▶

Når presten kom på besøk, måtte underbuksene ned av snorene

En samtale med

Hildur Wehus

ga oss noen glimt fra Sannidal pleiehjem da det var nytt i 1956-57

Da Sannidal pleiehjem ble tatt i bruk i 1956, fikk 19 år gamle Hildur Vrålstad fra Tørdal arbeid der. Hun kom fra en jobb på Vestmar Folkehøyskole på Neslandsvatn og tok et kurs som hjelpepleier. Hildur jobbet på det nye pleiehjemmet i Sannidal i halvannet år før hun ble ansatt på Marienlyst sykehus i Kragerø.

F.v. Hildur (Vrålstad) Wehus og Tyra (Sundbø) Gundersen

F.v. Betzy Solli og Åste Solbakken

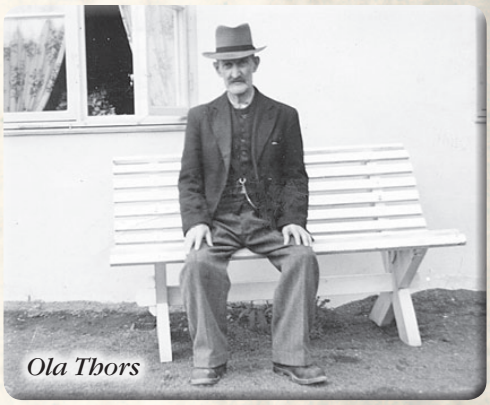

Ola Thors

- Hvor mange ansatte var det på pleiehjemmet i denne først tida?
Jeg jobba sammen med Betzy Solli og Thyra Sundbø, og vi bodde på hjemmet. Bestyrerinna, Marte Sydtveit, bodde der også. Dessuten hadde vi ei veldig flink kokke, Gudrun Therkelsen. Vi hadde fri tredje hver helg.

Hvor mange pasienter hadde dere å stelle for?
Antallet varierte, men det kunne være over 20 på det meste. Det var tre etasjer med pasienter. I første etasje var det 2 rom og 2 pasienter. Dessuten bodde Betzy og jeg på hvert vårt rom der.

I andre etasje var det kjøkken, stue og oppholdsrom i tillegg til 4 rom med 6 pasienter. Thyra og bestyrerinna bodde også der. I tredje etasje var de fleste pasientene sengeliggende. Det var som regel 8, fordelt på 4 rom. Noen av de sengeliggende var svært syke, og dessverre fantes det ikke medisiner til dem hele tida.

Hvor lang var arbeidsdagen?
Den skulle egentlig vare fra kl. 7 til 19, men i praksis jobba vi hele døgnet. Marte Sydtveit var den «gamle skolen», og hun kommanderte oss, rett og slett. For eksempel ble vi i småpauser sendt opp på loftet der vi under fjøslykter satt og reparerte pasientenes klær. Jeg ser det for meg, og glemmer det aldri, der vi satt, alle tre.

Vi måtte utnytte all ledig tid. Mens vannet ble fylt i badekaret til en pasient, måtte vi vaske korridoren utenfor. Jeg var yngst og ble ofte ropt på. Men både Betzy og Thyra var veldig flinke, arbeidsomme og koselige å jobbe sammen med.

Hvordan vil du ellers karakterisere arbeidsdagen?
Jeg vil si at det var både stritt, hardt og tøft. Men siden jeg kom fra en gård, var jeg heldigvis vant til å arbeide. Noe av det mest slitsomme var når vi måtte skylle klesvasken i Torsdaltjenna. Pleiehjemmet fikk nemlig vann fra Ambutjenna, men vannet derfra var ofte brunt. Da dro vi altså vasken på kjerre, eller på slede om vinteren, ned til Torsdaltjenna for å skylle den. Om vinteren måtte vi hogge hol i isen.

Hva slags forhold hadde dere ansatte til pasientene?
Jeg likte meg veldig godt blant de aldre. Det fantes ikke vondt i dem; de var alltid snille. Jeg har mange gode minner fra disse flotte menneskene. Vi måtte mate og vaske mange av dem, og de var bestandig svært takknemlige.

Noe av det jeg husker best, er at Betzy og jeg sang og spilte gitar for pasientene på stua. Jeg husker også at jeg måtte sette på «Ønskekonserten» på radioen på søndagskvelden for de pasientene som hadde radio på rommet. Det var utrolig populært.

De eneste som bodde sammen som par, var ekteparet Kristiansen fra Vadfoss. De var helt enestående, og alltid takknemlige. Jeg kommer aldri til å glemme dem.

Er det ellers noe spesielt du vil nevne?
Det måtte være at når presten, Torkell Tande, kom på besøk, var det stor stas. Da måtte vi i full fart ta ned de strikka laknene og de lappa underbuksene fra snorene! De måtte ikke presten se, etter det bestyrerinna sa.

Hvordan var lønna?
Det kan jeg ikke huske, men den var ikke stor. Dessuten gikk mye av den til kommunen, til kost og losji.

Etter halvannet år kunne jeg kjøpe meg en Singer symaskin. Men du vet det var knapphet på ting etter krigen, og jeg måtte stå på liste for å få kjøpt den.

R.G.

Fv. Hans Tangane og Betzy Solli

Noen beboere med pleiere.

Styreformann Kristian Refsalen

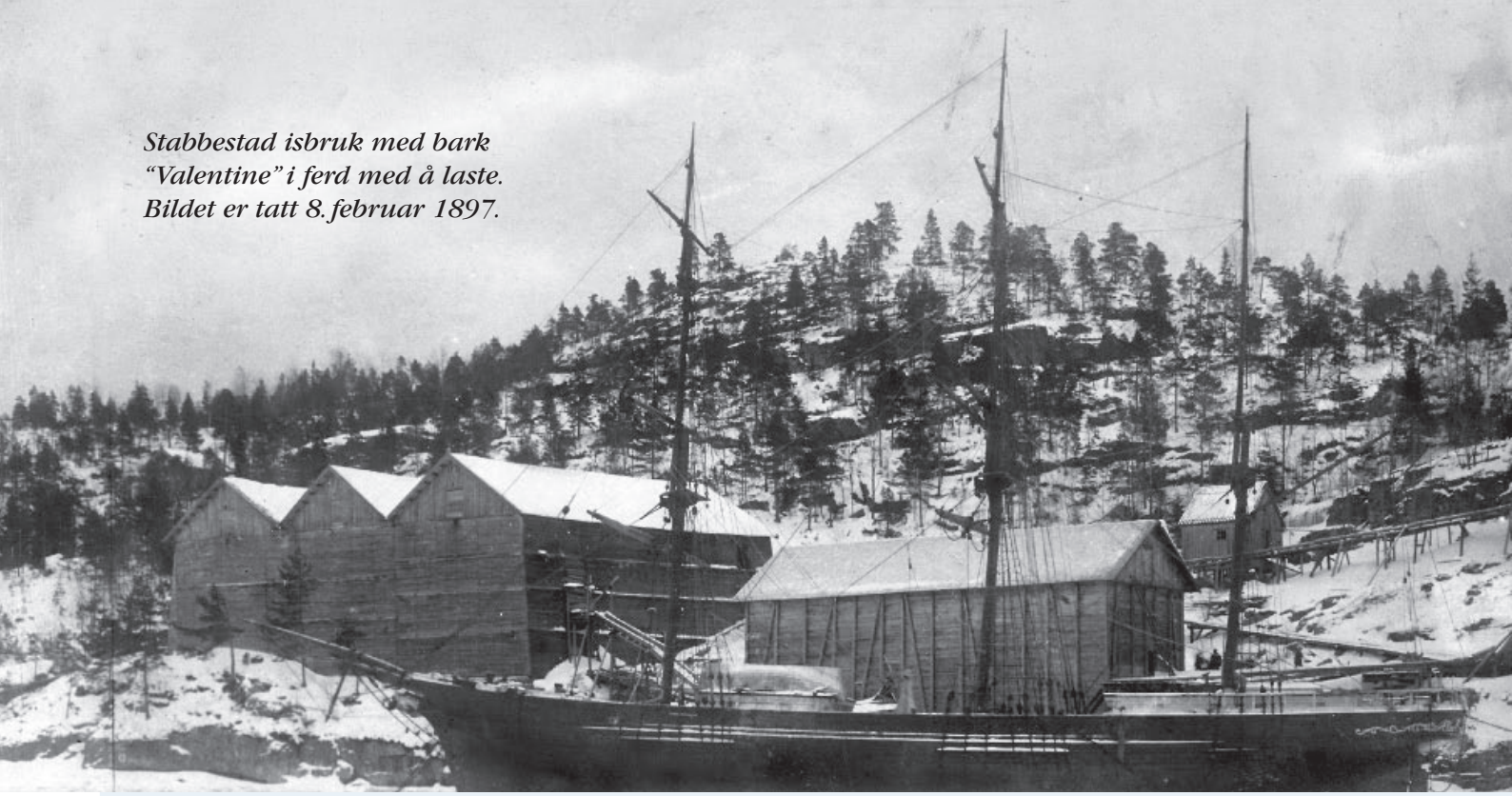

Stabbestad isbruk med bark "Valentine" i ferd med å laste. Bildet er tatt 8. februar 1897.

Istrafikk i Kragerødistriktet

Gjenfortalt etter Johnny Thorsens foredrag

På historielagets høstmøte hadde vi besøk av Johnny Thorsen fra Stabbestad som foredragsholder. Han fortalte fra den på folkemunne såkalte "istiden" her i distriktet på 18- og 1900-tallet. Johnny Thorsen er godt orientert om lokalhistorien og driver også eget museum ute på "Heia". Men istrafikken var det hans far som hadde opplevd og vært en del av. Han fortalte mye av det faren hadde fortalt ham, det var veldig interessant, også fordi det berørte en så stor del av lokalsamfunnet som det gjorde. I korte trekk gjengis her et resymè av historien.

Denne istrafikken varte her i kommunen i ca. 120 år og tok slutt på 1950-tallet. Han som starta det hele her i distriktet var Johann Dahll fra Kragerø. Den største produsenten var Wiborg, deretter Lindvik og Larsen med flere, alle var seilskuteinnehavere. 40 tjenner ble brukt, men det ble også demt opp jorder der det kunne gå an. Dahll starta med å demme opp Frydensborgtjenna, der isen ble skipet ut ved Skibodden ved Gromstad, navnet brukes den dag i dag.

Det ble brukt hest og slede for å frakte isen til skutene, noe som slet hardt på hestene. Dahll var også den første til å benytte isrenner og deretter isbinger. Dette var rett og slett 4 vegger der det ble brukt sagflis som isolasjon rundt isen. Senere ble det tatt i bruk ishus. Der ble isblokkene stablet med lister mellom slik at de ikke skulle fryse sammen igjen, disse listene ble kalt florer. Ishusene ble brukt i mange år. Senere ble utskipingen flyttet til Valberg, etter at det kom melding fra London om at det verserte rykter om sigevann fra Kalstad kirkegård. Da ville ikke englenderne ha isen, kanskje ikke så rart. Men ved flytting av bruket unngikk de dette vannet og isen kunne fraktes ut igjen.

I Sannidalsområdet var det Wiborg som rådde grunnen når det gjaldt isbrukene. Han hadde bruk på Stabbestad og i Snekkevika i Kjølebrønd, der sistnevnte hadde 20 ishus. Norges største ishus lå ved Svarttjenn. Isen ble fraktet til kunder i flere land, blant andre Tyskland og Belgia, men det var England som var størst på mottak og da spesielt London. Det ble stilt krav til kvalitet på isen, 12 tommer stålis skulle det være, og da skulle man kunne lese klokka igjennom isen.

Arbeidsdagene var fra 6 til 18, altså 12 timer, men det kunne hende det ble lengre dager dersom det var behov. Det var ikke noen selvfølge at det ga ekstra med penger. Lønningene var 1 krone dagen for barn, 2 kroner dagen for mannfolk og mann og hest hadde krav på 5 kroner dagen. Til sammenligning kan det nevnes at 6 brød kosta 1,10 og 1 liter melk fikk en for 10 øre.

Om en var ekstra heldig, kunne en nyte godt

av "folkehjelpa" eller det uttrykket "julekaka" kommer fra. For kvalitetens skyld måtte isen måkes for snø, og skjedde dette før jul, kunne det gi ekstra inntekter og derav "julekaka".

Isen ble merka ved at en hest gikk opp linjene med en pigg etter seg. Deretter kom det nye hester på rekke med ploger på 26 tommers bredde og dypere skjæreredskap for hver hest. Bak hver isplog hang det en snøplog slik at neste hest skulle få rent spor. Denne lille snøplogen ble kalt "dilten". I Snekkevika arbeidet det 60 mann og 6 hester med dette. De måtte passe på, for de måtte la 2 tommer is være igjen, isen skulle bære mann og hest.

Blokkene ble løsnet med spett, de skulle så fraktes til skute eller ishus. Dette kunne bli lange strekninger og tungt å arbeide med. Det ble etter hvert laget isrenner der blokkene ble sendt deler av veien. Enkelte plasser kunne det bli bratt, og de tunge isblokkene kunne få god fart. Det ble slått inn 5- til 6-tommers spiker fra undersiden av renna med 1 tomme av spissen stikkende opp, denne virket som en bremsekloss. Blokkene måtte ikke slås i stykker, så riktig fart var viktig. Wiborg fikk enda laget en motbakke i enden av renna, slik at blokkene bremset naturlig, den samme effekten som brukes i dagens hoppbakker. Ved ishuset, der blokkene da stoppet, sto en guttunge klar og vippet blokkene over i en heis kalt "tasken". Dette var 2 kurver som virket som en heis, den ene kurva gikk ned med is mens den andre kom opp for påfylling.

Thomas Wiborg, som da var mannen som dreiv i Snekkevika, var en svært nøye mann. Når skutene kom inn, måtte de snus før lasting kunne starte. Når siste blokka var om bord, skulle nemlig skuta gå ut med det samme. Han var også veldig nøye på oppførsel, alle som skulle snakke med ham, måtte ha lua av. Til og med formannen, som kom med post til ham, ble hivd ut av kontoret fordi han hadde lua på. Men da han tok av lua og prøvde igjen, var det helt greit.

Den gang var ikke barnearbeid ulovlig, det var vanlig hvis det var noe å få tak i. I forbindelse med istrafikken var det helt avgjørende at råka, kalt Lona, ble holdt åpen. Dette var en passende jobb for to unger. De ble satt til å lage bølger i vannet med en grantopp. De gikk da opp og ned langs råka hele natta så ikke vannet frøs. Denne grantoppen måtte festes i rota så ikke greinene la seg inntil stammen, den måtte gi full bredde. En lang, kald vinter kunne nok slite godt på ungene.

Like før det hele var over i Kragerødistriktet, ble det vinteren 1950-51 levert 1500 tonn is ved Kragerø tollsted mot 135 000 tonn i 1899. I Sannidal stoppet vel denne trafikken noe tidligere, men da hadde mange livnært seg av frossent vann i over 100 år. Tenk å få en sånn forretningside!

AS

Vi kan også vise til en artikkel i Arven nr.23 fra 1988 om samme tema, med utgangspunkt i et bilde av en isplau som står på Bygdetunet.

Se også Årsskrift for Kragerø og Skåtøy Historielag 1981, s.14, "Issjau i Kragerø-distriktet".

Snekkevik isbruk ved Frøvik. Dette var Norges største isbruk.

Litt om skolens utvikling i Norge

I forbindelse med den neste artikkelen om skolens lokaliteter i Kil, vil forhåpentligvis dette lille sammendraget belyse litt av datidens rutiner for skoledrift.

Helt fra middelalderen har det vært organisert skolegang i Norge. Først og fremst var det prester som skulle utdannes ved katedralskolene. Etter reformasjonen (1539) ble disse skolene omgjort til latinskoler og kravet var at enhver kjøpstad skulle ha en latinsk skole, da allmuebarna også skulle læres opp i kristendommen.

Først på 1700-tallet kom flere regler og krav til universitet, høyskoler, konfirmasjon og skole på landet. Langt inn på 1800-tallet var mange analfabeter, da allmueskolene ga opplæring i kristendom, lesning, skriving og regning, men de to siste fagene var frivillige. I 1811 fikk Norge sitt eget universitet, og etter 1814 ble kravene til allmueskolene økt. I 1827 kom lov om allmueskoler på landet. Den påbød at det skulle være fast skole ved alle hovedkirker og ved verk eller bruk med minst 30 arbeidere. Ellers skulle det være omgangsskoler i prestegjeldene. Skoleplikten varte fra 7–8-årsalderen og frem til barnet var konfirmert, og det skulle være minst 2 måneders skolegang per år. I 1848 kom lov om allmueskoler i kjøpstedene. Skoleåret var på 45 uker.

Ny lov om allmueskoler på landet kom i 1860. Heretter skulle fast skole være det normale, omgangsskole skulle være unntaket. En skolekommisjon med sognepresten som formann skulle lede skolene i kommunene, og hvert stift fikk sin skoledirektør.

(Kilde: http://snl.no/Norge/skole_og_utdanning)

Sannidal skolestyre og lærere først i 1890 åra. Se Sannidal og Skåtøy fellesbind, Bind 3 side 292.

Skolens Localer i Kiil

Fra Johan Tande har Arven mottatt et skriv fra 1855, der betingelsene for to nye år ved den faste skole i Kiil fastsettes og underskrives. Dette er skrevet av ord for ord, bokstav for bokstav, slik at datidens skrivemåter, med eventuelle feil, er gjengitt som det står.

Søndagen den 25 Februar 1855 vare Undertegnede efter Opfordring af Herr Sognepræst Daae samlede i Skolens Localer i Kiil hvor man bleve enige om at den faste Skole i Kiil vedbliver for 2-to-Aar regnet fra 1 ste September 1855 paa følgende Betingelser:

1. De til Skolen henhørende skal bestaae af Opsidderne i Strandstedet Kiil og paa Gaardene Kiil, Meenstad, Rinde, Refsdalen, Svalum, Rødningen, Lyngmyhr, Holt, Thorsdal, Oxebaasen, Frøvig, Bratø, Blankenberg, Aanevig, Grønaasen samt de under disse Gaarde liggende Pladse.
2. Skole eller Undervisningstiden bestemmes om Aaret til 9-ni-Maaneder.
3. Med Hensyn til Tiden af Aaret naar disse ni Maaneder Skole skal afholdes bestemmes af Skolecommissionen.
4. Lønnen til Skolelæreren ble bestæmt til 80-otti-Speciedaler aarlig.
5. Skoleskatten etc bliver at betale paa den Maade som Skolecomissionen ligner og bestemmer.

Jørgen Blankenberg, Eilert Rinde, John Abrahamsen, Jens Thygesen, Gunder Abrahamsen, Kars A. Larsen, Hans Pedersen, Anders Halvorsen Grønaasen, Einert Nielsen Kiil, Hans Gunvaldsen, Ole Aanevig, Simon Pedersen Grønaasen, John Halvorsen Kiil, Jørgen Abrahamsen, P. H. Thorbjørnsen, Ole Olsen, m.p.Pen, Samuel Eriksen, m.p.Pen, Terjer Frantzen, m.p.Pen, Ole Ingebrectsen, m.p.Pen, Erik Olsen m.p.Pen, Halvor Thorsen m.p.Pen, Niels Halvorsen m.p.Pen, Johan Ericksen, Peder J. Christiansen, Hans Jacob Olsen, Ole Gundersen, Halvor Hansen, Kiil, Jens Nielsen Rinde, Hans Svendsen, Mads Olsen, Jacob Jørgensen, Peder Abrahamsen, Lars Gunvaldsen Thorsdal, N. Thorbjørnsen, Tellef Wilhelmsen Rødningen m.p.Pen, Tellef Halvorsen m.p.Pen, Eilert Nielsmundsen, Steen Svendsen m.p.Pen, Ole Hansens Enke ved Steen Svendsen, Knud Rasmussen.

In fidem
H. Daae.

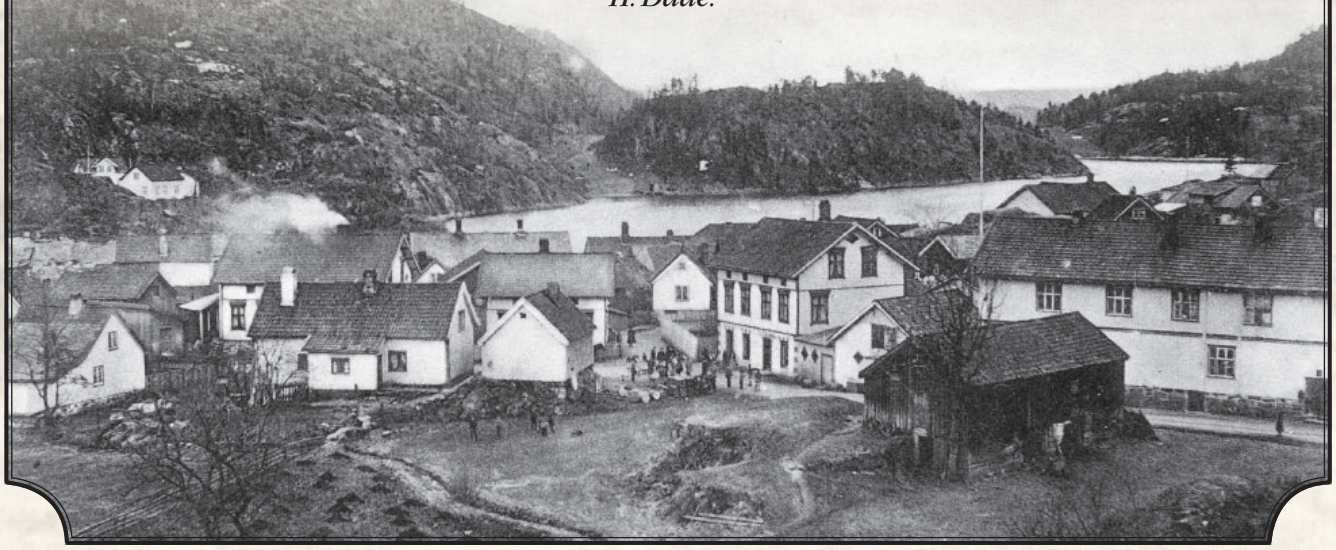

Sannidal Historielag

Årsberetning for Sannidal Historielag 2011

HISTORIELAGET

Styret har i 2011 bestått av leder Kjell Ove Heistad, nestleder Torgunn Sunde, kasserer Karen Bratlid, sekretær Ernst Kalseth, styremedlem Knut Rinde, leder av bygdetunkomiteen Petter W. Baann, samt en representant for "Arven".

I 2011 ble det avholdt 9 styremøter der 67 saker ble behandlet. Historielaget har i 2011 hatt en medlemsøkning på 32 medlemmer og teller ved utgangen av 2011 hele 472 medlemmer.

Til årsmøtet den 14.april var det møtt frem ca. 150 personer. Alle årsmøtesakene gikk greit unna. Kvelden startet med underholdning av «Solumkoret» under ledelse av Eva Solum, etterfulgt av Olav Tveitereid som holdt et kåseri med tittelen «Gamle ferdselsveier/kulturminner/stedsnavn».

På høstmøtet den 19.oktober innledet Sannidal musikkorps og Kjølebrønd blåsegruppe med 4 sanger. Kveldens hovedgjest var Johnny Thorsen som holdet et foredrag om «Is trafikken». Høstmøtet samlet ca. 130 personer.

Arbeidet med oppdateringen av historielagets nye hjemmeside på internett har også i 2011 hatt svært høy prioritet. I løpet av året er ca. 300 bilder blitt lagt ut på siden, og ved utgangen av året er totalt 1700 bilder publisert. Hjemmesiden finnes på internett under adressen: www.sannidalhistorielag.no. Alle oppfordres til å bidra med bilder og historier til publisering på hjemmesiden.

For første gang i historien har historielaget laget en års kalender med historiske bilder. Kalenderen ble laget i et opplag på 400 eksemplarer. Nesten hele opplaget er solgt, og tilbakemeldingene har vært entydig positive. Historielaget vil sørge for fast utgivelse av års kalender fremover, og håper disse vil bli et samlerobjekt.

MELDINGSBLADET "ARVEN"

I redaksjonskomiteen satt følgende personer i 2011: Ragnar Grønåsen, Anne Sofie Aardalen, Ove Bertelsen, Gunnar Aabøe og Liv Grønåsen. Det ble utgitt tre nummer: 91, 92 og 93 med til sammen 44 sider. Dette er 31. årgang av "Arven". "Arven" har over ett tusen abonnenter og det er mulig å finne alle utgaver av "Arven" i digitalt PDF format på historielagets hjemmeside på internett.

BYGDETUNET

Bygdetunkomiteen har bestått av følgende personer i 2011: Petter W. Baann, Knut Asbjørn Skarvang, Torstein Lofthaug, Ole Einar Nyland, Kjellfrid Enggrav, Kari Nyland, Per Tangen og Isak Waasjø.

Det har blitt utført alminnelig vedlikehold både ute og inne. Bygdetunet er et populært møtetsted noe aktivitetsnivået i 2011 tydelig viser.

Sannidal bygdetun har mottatt følgende gaver i 2011; Fra Bamble historielag – «Bamble gjennom tidene, årsskrift 2010», Fra Agnes Kittelsen «Dikt og fortellinger», fra Einar Mjelland «Issag, issaks, ishakke, gammel spark, gamle båt og skipskart», fra Anita Mjelland ca. 500 digitale bilder, fra Kjetil Solvang «gammel klesrulle av type Gloria», Fra Peter og Nina Toft på Wesselgården i Kil «gammel strikkemaskin», fra Astrid Herregården «gammel vedkasse fra Sannidal Kirke», fra Janette og Michael Winnem «do stol i tre fra ca. 1890», fra Tore Straume «gamle bilder fra Sannidal m/omegn», fra Magne Wehus «gamle dokumenter mm», fra Telemark Historielag «Telemark historie nr. 32», fra Bamble Historielag «Bamble gjennom tidene, årsskrift 2011», fra John Sunde «forhandlingsprotokoll for skogutvalget», fra Lisbeth Rosland «2 stk. gammel tobakk, heklenål, nål hus i tre, brevåpner, pudderdås, 1 stk. sølvskje fra gullbryllup i Lyngdalen1907, 1 stk. sølvskje fra 1788 med inskripsjon AJS, 2 stk. sølvskjeer datert 29-7-1915, 1 sølvskje umerket»

TIL SLUTT

En hjertelig takk til alle som i 2011 har støttet arbeidet i Sannidal historielag, økonomisk, med gaver og på andre måter. Uten denne støtten ville det ikke være mulig å drive alle våre virksomheter. Vi trenger dette engasjementet også i 2012.

Ernst Kalseth Sekretær
Kjell Ove Heistad Leder

Det er moro på historielagsmøte.

Årsmøtet 2012...

...ble avholdt i april og hadde et bra frammøte på ca. 100 personer. De vanlige årsmøtesakene ble raskt gjennomgått uten innvendinger. Regnskapet for selve historielaget viste bra overskudd, mens både bygdetunet og "Arven" kunne vise til underskudd. På bygdetunet er det normalt ikke store inntekter, mens vedlikehold av de gamle husene koster mye. For "Arven" sin del, som kun er basert på gaver, er det større trykkeriutgifter som forårsaker underskuddet. Derfor vil det, i alle fall i år, bli redusert til 2 utgivelser istedenfor 3, for om mulig å rette opp økonomien igjen. Redaksjonskomiteen tar med glede i mot bilder/artikler som kan deles i bladet. Det anbefales også å ta en kikk på historielagets hjemmeside, der det stadig blir lagt ut flere gamle bilder. (www.sannidalhistorielag.no)

Blomster til avtroppende: F.v. Kari Olsen, Tordis Eikeland, Sigrunn Bråtane, Helene Støyl, Ragnhild Svenum og Knut Skarvang. Bak står leder i historielaget, Kjell Ove Heistad.

VALGET gikk som vanlig som en drøm. Se egen liste over komitemedlemmene, som viser at festkomiteen og valgkomiteen har fått en liten endring, samt at "grendemennene" for Vadfoss er nye.

Etter en god pause med kaffe, smørbrød, kake og loddsalg, fikk publikum oppleve et virkelig fengende foredrag om lokalavisa Vestmar fra opprinnelse til slutt, det vil si overgang til KV.

Følgende personer ble valgt til styret:

Leder:	Kjell Ove Heistad	Gjenvalgt
Nestleder:	Torgunn Sunde	Ikke på valg
Kasserer:	Karen Bratlid	Gjenvalgt
Sekretær:	Ernst Kalseth	Ikke på valg
Styremedlem:	Knut Rinde	Gjenvalgt
Varamedlem	Olav Tveitereid	Gjenvalgt
Varamedlem	Inger Kristine Bratland	Gjenvalgt
Varamedlem	Ruben Hofsli Eikeland	Gjenvalgt

Følgende personer ble valgt til bygdetunkomiteen:

Leder:	Petter W. Baann	Gjenvalgt
Medlemmer:	Knut Asbjørn Skarvang	Gjenvalgt
	Torstein Lofthaug	Gjenvalgt
	Kjellfrid Enggrav	Gjenvalgt
	Kari Nyland	Gjenvalgt
Varamedlemmer:	Per Tangen	Gjenvalgt
	Ole Einar Nyland	Gjenvalgt
	Isak Wåsjø	Gjenvalgt

Følgende personer ble valgt til festkomiteen:

Medlemmer:	Judith Johansen	Nyvalgt
	Marit Skarvang	Nyvalgt
	Frøydis Tisjø Larsen	Nyvalgt
	Elfrid Fjellheim	Gjenvalgt
	Ruben Hofsli Eiekeland	Gjenvalgt
	Anne Sofie Aardalen	Gjenvalgt
	Lars Tore Lien	Gjenvalgt
	Petter W. Baann	Gjenvalgt
Varamedlemmer:	Sonja Skarvang	Nyvalgt
	Jørgen Eikehaug	Gjenvalgt
	Hjørdis D. Lloyd	Nyvalgt

Tordis Eikeland ønsket ikke gjenvalg og ble erstattet av Judith Johansen. Sigrun Bråtane ønsket ikke gjenvalg og ble ersattet av Marit Skarvang. Kari Olsen ønsket ikke gjenvalg og ble erstattet av Frøydis Tisjø Larsen. Ragnhild Svenum ønsket ikke gjenvalg som varamedlem og ble erstattet av Sonja Skarvang. Hjørdis D. Lloyd er nytt varamedlem og erstatter Judith Johansen om har gått inn som fast medlem i festkomiteen.

Redaksjonskomite for Arven:

Medlemmer:	Ragnar Grønåsen	Gjenvalgt
	Anne Sofie Aardalen	Gjenvalgt
	Ove Bertelsen	Gjenvalgt
	Gunnar Aabøe	Gjenvalgt
	Liv Grønåsen	Gjenvalgt

Grendemenn:

Mo	Randi Eikehaug	Gjenvalgt
Mo	Asbjørn Tonstøl	Gjenvalgt
Kjølebrønd	Aud Lien	Gjenvalgt
Farsjø	Anne Sofie Aardalen	Gjenvalgt
Refsdalen	Knut Rinde	Gjenvalgt
Holtane	Sigrid Tveitereid	Gjenvalgt
Holtane	Inger Lise Wåsjø	Gjenvalgt
Kil	Marit Halvorsen	Gjenvalgt
Kil	Jan Kilen	Gjenvalgt
Vadfoss	Mette Bjørkkjær	Nyvalgt
Vadfoss	Jorunn Aarø	Nyvalgt
Helle	Sigrid Solbakken	Gjenvalgt

Helene Støyl og Knut Skarvang ønsket ikke gjenvalg og ble erstattet av Mette Bjørkkjær og Jorunn Aarø.

Revisorer har vært Greta Muller og Bjarne Lien som begge tok gjenvalg.

Valgkomiteen har bestått av Bjarne Lien, Helene Støyl og David Lloyd. Helene Støyl ønsket ikke gjenvalg og ble erstattet av Marit Halvorsen.

Vestmar

Det var Jimmy Åsen som fortalte, og det er ikke mulig å gjengi dette, det må bare oppleves! Men et kort sammendrag av fakta, forhåpentligvis riktige, kommer her.

Avisa "Vestmar" kunne feire sitt 100 års jubileum i 1967, så det betyr at den ble startet opp i 1867, første trykk kom 17/12. Mannen som starta det hele het Carl Bundi. Han var en allsidig mann, han var ordfører og stortingsmann, redaktør og hadde eget trykkeri. Han var opptatt av lokale nyheter og likte å holde sine lesere informert. Men helt smertefritt gikk det nok likevel ikke. Det var politiske ytterkanter den gang som nå, om enn ikke verre. Byens folk sto mot hverandre i forskjellige saker, og avisene prøvde å overgå hverandre ved hjelp av leserne. Vi fikk et levende inntrykk av dette da Jimmy Åsen kom til 1895 og flaggstriden i Kragerø. Denne striden fikk til og med en kommentar i datidens VG. Den dreide seg først og fremst om en oppfordring til å gå med det "norske" flagget i 17.mai-toget. Det ble sendt ut flygeblader fra begge avisene, den ene for, den andre i mot.

Det var hele tida konkurranse de to lokalavisene i mellom, Kragerø Blad og Vestmar. I et tilfelle ble Vestmars opplag av avisa kjøpt opp av motparten og fjerna, slik at ingen skulle få lese dette. Resultatet ble at Vestmar trykket nye aviser, og disse ble også solgt, nå ble folk mer nysgjerrige. Over en lengre tidsperiode sendte Thomas Møller Wiborg reisebrev fra sine utenlandsreiser, disse ble trykket i avisa. Dette var spennende stoff for trauste Kragerøfolk. (Dette er samme mann som er nevnt i artikkelen om istrafikken i dette bladet.)

I 1919, da avisa var 52 år, begynte helsa til Carl Bundi å skrante, og avisa gikk over til Vestmar AS. Nye koster trådte til, her kan nevnes Jens Tyvand, Erling Steinbø og Lars Hellenes. Carl Bundi døde 14/5 1926, da ble det til at kona Bertine Bundi tok over. Hun var en driftig dame, og hun var modig.

Da krigen kom i 1940, ble det trykket 2 opplag av den samme avisa, 1. opplag usensurert til "de indre bygder", mens 2. opplag ble sensurert for offentligheten i byen, der det var større risiko for kontroll. Likevel ble Vestmar og trykkeriet stengt den 3.august 1940 og holdt stengt til freden i 1945. Kragerø Blad gikk hele tida. Torkel Tande m/flere kom inn og fikk avisa opp å gå igjen.

Som nevnt før, var det stor forskjell på avisenes ståsted politisk, og ved EF-kampen i 1972 svarte Vestmar nei, mens Kragerø Blad svarte ja. I 1985 gikk Vestmar forbi Kragerø Blad igjen etter krigen, men i 1997, etter 130 år som egen avis, ble Vestmar kjøpt opp av Orkla og slått sammen med Kragerø Blad til Kragerø Blad Vestmar, kjent som KV.

Jimmy Åsen er tydelig Vestmar-patriot, men han har akseptert overgangen til KV, en ildsjel som som helt sikkert vil gi leserne gode artikler, bilder og ikke minst historiske innblikk i fortsatt mange år. *AS*

Gaver til «Arven»

Vi skrev i nr. 92 en liten «historikk» angående finansieringen av «Arven» gjennom 30 år. Utgivelsen av bladet har i mange år vært helt basert på frivillige gaver, noe som utvilsomt har vært vellykket. De siste årene har imidlertid støtten gått noe ned (lavest var den i 2010), og vi har måttet «tære på reservene» for å kunne gi ut tre nummer i året. På tross av en gledelig økning i gavene i 2011 sammenliknet med 2010, har vi likevel besluttet å gi ut bare to nummer i 2012 for å prøve å «komme ovenpå» med økonomien igjen.
Denne gangen har vi lagt ved en giroblankett for innbetaling, og vi håper den blir flittig brukt!

Gaver til bladet siden sist: K.A.L., Kviteseid 200. E.J.J., Helle 100. A.J.K., Neslandsvatn200. T.B., Larvik 100. P.R.D., do. 300. A.H.L., Ulefoss 200. P.A.N., Hundvåg 200. J.M.H., Sarpsborg 200. H.H., Oslo 300. L.C.T., Kongsberg 500. P.K.E., Skien 500. K.T.L., Neslandsvatn 200. L.E.S., Kragerø 100. A.N., do. 100.

Returadresse:
Sannidal Historielag
Adr.: Gunnar Aabøe
Solstadbakken 16
3766 Sannidal

Denne bilen er det nok mange i Sannidal som husker.
Bilen er opprinnelig en Buick mod.1931 type 87 personbil. Reg. første gang 13. november 1930 i Oslo med regnr. A-527. Deretter har den hatt følgende regnr. 1935: B-6915, 1937: B-7279, 1937: D-764 og i 1943 reg. som Servicebil på Hamar.
Den 9. mars 1944 kjøper Mekaniker Gunnar Rønning bilen. Nå får den regnr.: H-15303.
På Sannidal Bilverksted var den i tjeneste helt fram til 13.juni 1958, da den ble solgt til Abrahamsen og Echell i Brevik, hvor den antagelig ble hugget.

Bildet er utlånt av Sannidal Bilverksted

«ARVEN» UTGIS AV SANNIDAL HISTORIELAG
www.sannidalhistorielag.no

Redaksjonskomité:		Kasserer:	
Ragnar Grønåsen	tlf. 35 99 22 16	Liv Grønåsen	tlf. 35 99 22 16
Anne Sofie Aardalen	tlf. 35 98 79 56	«Arven»'s	
Ove Bertelsen	tlf. 35 99 03 74	bankgirokontonr.:	2655.60.82854
Gunnar Aabøe			

Husk å melde fra til redaksjonskomiteen ved den minste adresseforandring.
Det ligger eksemplarer av Arven hos Sannidal Landhandel.